

© Vijeće Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012. Ovaj prevod je realiziran zahvaljujući pomoći Fonda povjerenja Vijeća Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud. Ako su vam potrebne dodatne informacije, pogledajte naznaku o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document

Informativna naznaka o sudskoj praksi Suda broj 123

Oktobar 2009. godine

Tebieti Mühafize Cemiyyeti i Israfilov protiv Azerbejdžana - 37083/03

Presuda od 8.10.2009 [Odjeljenje I]

Član 11.

Article 11-1

Sloboda udruživanja

Ukidanje asocijacije zbog navodnih kršenja zakona i njenog statuta: *povreda*

Činjenice– Podnositeljica predstavke je asocijacija koju je registriralo Ministarstvo pravde (Ministarstvo) 1995. godine. Asocijacija je, prema svom statutu, imala obavezu da održi generalnu skupštinu svakih pet godina, ali to nije učinila sve do augusta 2002. godine. Dvije sedmice kasnije, Ministarstvo joj je uputilo pismo upozorenja* zahtijevajući od nje da otkloni povrede domaćeg zakona i svog vlastitog statuta. Asocijacija je odgovorila da je održala generalnu skupštinu te da je poduzela mjere kako bi uskladila statut sa zakonskim zahtjevima. Ministarstvo je potom dostavilo drugo upozorenje u kojem je istaklo nepravilnosti u vezi sa sazivanjem generalne skupštine u augustu 2002. godine, uključujući navodne greške u vezi sa evidencijom članova i podružnica. Krajem oktobra 2002. godine, upućeno je treće upozorenje u kojem je naznačeno da nije primljena nikakva informacija u pogledu povinovanja prethodna tri dopisa. U trećem upozorenju je također istaknuto da je asocijacija prekršila zakonsku zabranu da se javne asocijacije ne miješaju u djelatnosti privatnih društava. U martu 2003. godine, Ministarstvo je dobilo sudski nalog za ukidanje asocijacije zbog neotklanjanja povreda naznačenih u tri pisma upozorenja. Asocijacija je ukinuta nakon što su odbijene njene žalbe.

Pravo – Član 11: Sud je spreman prihvatiti da je ukidanje asocijacije-podnositeljice predstavke slijedilo legitiman cilj zaštite prava i sloboda drugih. Pitanje, da li je to miješanje bilo propisano zakonom, mora biti ispitano u isto vrijeme kada i pitanje – koje je šire i u uskoj vezi sa prvim pitanjem – da li je ono bilo potrebno u demokratskom društvu. Razmatrana su pitanja predvidljivosti zakona koji je izražen na općenit način, te se čini da pruža široko polje ocjene Ministarstvu pravde. Naime, pojam aktivnosti koje su "inkompatibilne sa ciljevima" Zakona o nevladinim organizacijama, koji obuhvata neograničen spektar pitanja, bi trebao biti precizno utvrđen u pogledu težine jedine moguće sankcije – obaveznog ukidanja. Osim toga, nisu postojala jasna pravila koja reguliraju pitanja kao što je opseg ovlasti Ministarstva da intervenira u pogledu unutrašnjeg upravljanja i djelatnosti asocijacije, postupak provođenja inspekcije ili rok za otklanjanje eventualnih nedostataka.

Domaće vlasti su se pozvale na razloge za ukidanje asocijacije. Prvi su navodna kršenja pravila unutrašnjeg upravljanja, a drugi je umiješanost u nezakonite radnje.

U pogledu prvog razloga, Sud je istakao da sloboda udruživanja ne sprečava države da definiraju pravila i zahtjeve u domenu vladanja i upravljanja poduzećima, a zatim da se uvjere da se oni poštuju. Takva pravila služe da se obezbijede prava članova da učestvuju u upravljanju i djelatnostima asocijacije i da spečavaju zloupotrebu pravnog statusa i udruženih ekonomskih privilegija koje uživaju nekomercijalni subjekti. Asocijacija-podnositeljica predstavke u ovom predmetu je jasno počinila grešku nesazivanjem generalne skupštine oko sedam godina ili neusaglašavanjem svog statuta sa domaćim propisima. Međutim, čak prije dobijanja prvog upozorenja, ona je pokušala da ispravi grešku sazivanjem generalne skupštine te joj je trebala biti data istinska mogućnost da ispravi greške. Umjesto toga, optužbe su se fokusirale na druge navodne nedostatke te je Ministarstvo uputilo druga dva upozorenja u relativno kratkom periodu dajući svaki put asocijaciji samo deset dana da otkloni greške bez objašnjenja u pogledu mjera koje se iziskuju. Taj rok, koji je određen proizvoljno, je bio prekratak da bi dao asocijaciji istinsku mogućnost da ispravi greške. U svakom slučaju, čini se da je Ministarstvo imalo malo opravdanja za miješanje u unutrašnje funkcioniranje asocijacije kao što je to uradilo u pogledu dva posljednja upozorenja, naročito usljed izostanka žalbi članova. Dok je legitimno da države uvedu izvjesne minimalne zahtjeve u pogledu uloge i strukture upravljačkih organa asocijacija, vlasti nemaju ulogu da osiguraju poštivanje svake pojedinačne formalnosti koja je predviđena statutom asocijacija. U svakom slučaju, domaći sudovi nisu proveli nikakvo neovisno sudsko ispitivanje navodnih pogreški, nego su jednostavno prihvatili zaključke službenika Ministarstva pravde ne dovodeći ih u sumnju, tako da nije bilo čvrstih dokaza da su te greške bile stvarne ili da predstavljaju hitni razlog za miješanje. Prema tome, domaće vlasti nisu predočile relevantne i dovoljne razloge za miješanje. Konačno, samo ukidanje je bio disproportionalan odgovor na jednostavno nepoštivanje određenih pravila o unutrašnjem upravljanju, te je postojao osnov da se poduzmu manje radikalne mjere.

U pogledu drugog razloga, tj. umiješanosti u nezakonite radnje, navodi su krajnje neodređeni, kratki i lišeni detalja. Domaći sudovi su jednostavno prihvatili navode Ministarstva kao istinite, a da nisu ispitali direktne dokaze o eventualnoj pogrešci, niti su saslušali iskaze svjedoka ili navodnih žrtava. Ukratko, predmetni navodi nisu dokazani, a odluka da se ukine asocijacija-podnositeljica predstavke zbog tog razloga je uistinu proizvoljna.

Zaključak: povreda (jednoglasno).

Član 41: 8 000 EUR po osnovu nematerijalne štete.

*Prema članu 31. Zakona o nevladinim organizacijama, upozorenje se može uputiti bilo kojoj nevladinoj organizaciji koja je počinila "djela koja nisu u skladu sa ciljevima zakona. Nalog suda za ukidanje se može izdati ako nevladina organizacija dobije više od dva upozorenja u pisanoj formi u jednoj godini.

© Vijeće Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012.

Službeni jezici Evropskog suda za ljudska prava su engleski i francuski. Ovaj prevod je realiziran zahvaljujući pomoći Fonda povjerenja Vijeća Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud, niti Sud preuzima bilo kakvu odgovornost za njegov kvalitet. On može biti preuzet sa baze podataka sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava, HUDOC, (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili bilo koje druge baze podataka kojoj ga je Sud proslijedio. On može biti reproduciran u nekomercijalne svrhe pod uslovom da puni naziv predmeta bude citiran, zajedno sa navedenom naznakom o autorskim pravima i pozivanjem na Fond povjerenja za ljudska prava. Poziva se bilo koja osoba koja želi da se služi ovim prevodom, u potpunosti ili djelomično, u komercijalne svrhe da kontaktira publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de donnée à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights
This summary by the Registry does not bind the Court.

Click here for the [Case-Law Information Notes](#)